

UZASADNIENIE

Rozporządzenie Ministra Środowiska w sprawie opłat za usunięcie drzew i krzewów, wykonuje upoważnienie zawarte w art. 85 ust. 7 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2015 r. poz. 1651), w brzmieniu nadanym ustawą z dnia 25 czerwca 2015 r. o zmianie ustawy o samorządzie gminnym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1045). Zgodnie z tym przepisem Minister Środowiska określi w projekcie rozporządzenia:

- 1) stawki dla poszczególnych rodzajów lub gatunków drzew w zależności od obwodu pnia oraz od tempa przyrostu pnia na grubość,
- 2) współczynniki różnicujące stawki w zależności od lokalizacji drzewa lub krzewu – kierując się zróżnicowanymi kosztami produkcji poszczególnych rodzajów i gatunków drzew, zróżnicowanymi warunkami wzrostu poszczególnych drzew i krzewów oraz funkcjami pełnionymi przez drzewa i krzewy.

Do opracowania niniejszego projektu rozporządzenia wykorzystano ekspertyzę pn. „Opracowanie nowej metody określania wartości drzew wraz ze współczynnikami różnicującymi oraz z merytorycznym uzasadnieniem metody i zasadnością jej wprowadzenia do obiegu prawnego” wykonaną przez Instytut Gospodarki Przestrzennej i Mieszkalnictwa¹⁾.

I. Obecny system obliczania wysokości opłat za usunięcie drzew i krzewów

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 13 października 2004 r. w sprawie stawek opłat dla poszczególnych rodzajów i gatunków drzew (Dz. U. Nr 228, poz. 2306) oraz art. 85 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, w brzmieniu sprzed nowelizacji, opłata za usunięcie drzew naliczana była poprzez pomnożenie:

- 1) stawki za 1 cm obwodu pnia drzewa mierzonego na wysokości 130 cm, określonej dla poszczególnych grup rodzajów, gatunków i odmian drzew;
- 2) obwodu danego drzewa;
- 3) współczynnika różnicującego stawkę w zależności od obwodu pnia drzewa (wprowadzonych jest 8 współczynników).

Natomiast stawka opłaty za usunięcie jednego metra kwadratowego powierzchni pokrytej krzewami określona jest w art. 85 ust. 5 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody w brzmieniu sprzed nowelizacji.

Zgodnie z art. 85 ust. 6 ww. ustawy w brzmieniu sprzed nowelizacji, opłaty za usunięcie drzew i krzewów z terenu uzdrowisk, obszaru ochrony uzdrowiskowej, terenu nieruchomości wpisanej do rejestru zabytków oraz terenów zieleni są o 100 % wyższe.

II. Proponowany system obliczania wysokości opłat za usunięcie drzew i krzewów

Proponuje się, aby opłatę za usunięcie drzewa ustalało się poprzez przemnożenie:

- 1) stawki opłaty (zał. 1 do projektu rozporządzenia) oraz
- 2) współczynnika lokalizacji drzewa (zał. 2 do projektu rozporządzenia).

Opłatę za usunięcie krzewu ustala się poprzez przemnożenie:

- 1) stawki opłaty (art. 85 ust. 6 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody,

¹⁾ Ekspertyza dostępna jest na stronie: <http://www.gdos.gov.pl/planowane-zmiany-prawne-w-zakresie-ochrony-zadrzewien-i-terenow-zieleni>

w brzmieniu nadanym ustawą z dnia 25 czerwca 2015 r. o zmianie ustawy o samorządzie gminnym oraz niektórych innych ustaw) oraz

2) współczynnika lokalizacji krzewu (określonego w załączniku nr 2 do projektu rozporządzenia).

Stawka opłaty za usunięcie drzewa zależy od obwodu pnia oraz gatunku lub rodzaju drzewa. Gatunki i rodzaje drzew zostały podzielone na 4 grupy w zależności od tempa przyrostu pnia drzewa na grubość. W przypadku krzewów wysokość stawki opłaty określona jest w ustawie.

Wyróżniono 4 współczynniki lokalizacji w zależności od warunków wzrostu drzew i krzewów, jak również ze względu na funkcję jaką one pełnią.

Wysokość stawki opłaty za usunięcie drzewa

Podstawę określenia wysokości stawki opłaty stanowią koszty odtworzenia drzewa o podobnej wielkości danego gatunku lub rodzaju. Wartość opłaty obliczona została na podstawie cen produkcji materiału szkółkarskiego spełniających normy jakościowe oraz kalkulacji kosztorysowej prac obejmujących sadzenie i pielęgnację drzew, według standardów technicznych obowiązujących w Polsce.

Koszty odtworzenia drzewa obejmują następujące koszty:

- 1) koszt wyprodukowania drzewa i przygotowania go do transportu;
- 2) całkowity koszt posadzenia drzewa;
- 3) koszt 3-letniej pielęgnacji drzewa.

Jednym z istotnych czynników określania wartości drzew jest ich wielkość, która jest uzależniona od szybkości wzrostu. Drzewa szybko rosnące wymagają krótszego okresu pielęgnacji, niż wolno rosnące, a tym samym mniejszych nakładów na ich utrzymanie. Czynnikiem ten ma bezpośredni wpływ na ich wartość. W związku z tym lista drzew została opracowana z podziałem na 4 grupy, charakteryzujące się różną szybkością przyrostów pni na grubość, to jest na gatunki: szybko, umiarkowanie, wolno i bardzo wolno rosnące. Wzrost kosztu odtworzenia drzewa wraz ze zwiększaniem się jego obwodu został określony na podstawie analizy korelacji wieku drzew z wielkością przyrostów pni na grubość, charakterystyczną dla poszczególnych gatunków drzew.

Wysokość stawek opłat została obliczona w 2010 r. w ramach ww. ekspertyzy i zaktualizowana na podstawie prognozowanego średniorocznego wskaźnika cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem na lata 2011-2015, tj. w analogiczny sposób, w który aktualizowane są co roku stawki opłat określone w rozporządzeniu.

Współczynnik lokalizacji

Lokalizacja ma wpływ na ocenę wartości drzewa lub krzewu w jego otoczeniu, a także pozwala na określenie ich wpływu na wartość terenu, na którym rosną.

W związku z tym wyróżnione zostały 4 kategorie terenów o zróżnicowanym współczynnikiem lokalizacji:

- 1) teren uzdrowisk, obszar ochrony uzdrowiskowej, teren nieruchomości wpisanej do rejestru zabytków i pas drogowy dróg publicznych;
- 2) tereny zieleni;
- 3) pozostałe tereny miast (tj. z wyłączeniem terenów zieleni, uzdrowisk i nieruchomości

wpisanych do rejestru zabytków i pasa drogowego);

- 4) pozostałe tereny wsi (tj. z wyłączeniem terenów zieleni, uzdrowisk, nieruchomości wpisanych do rejestru zabytków i pasa drogowego).

Współczynnik lokalizacji różnicuje wysokość opłaty ze względu na zróżnicowane warunki wzrostu poszczególnych drzew i krzewów oraz funkcje przez nie pełnione. W celu określenia wielkości współczynnika lokalizacji przeanalizowany został wpływ wielkości sadzonek i sposobu ich sadzenia na wysokość kosztu odtworzenia drzewa.

Najwyższe koszty odtworzenia drzewa są w miejscach, gdzie zarówno wartości estetyczne jak i ekologiczne drzew mają podstawowe znaczenie tj. na terenie nieruchomości wpisanych do rejestru zabytków oraz na terenach uzdrowisk i ochrony uzdrowiskowej. Ponadto w związku z tym, że otoczenie dróg i placów to miejsca koncentracji uciążliwości urbanizacyjnych, gdzie odtworzenie drzew stwarza trudności i potrzebę większych nakładów finansowych, przyjęto również wyższą wartość kompensacji drzewa. Dla tej grupy drzew przyjęto, że materiał sadzeniowy musi spełniać najwyższe wymagania jakościowe oraz wymaga największej pielęgnacji, w związku z czym koszt odtworzenia drzewa jest najwyższy.

Natomiast przy ustalaniu wartości kolejnych współczynników zastosowane zostały odpowiednio niższe koszty odtworzenia drzewa, tak aby nie przekroczyć maksymalnych stawek opłat określonych w ustawie. Współczynniki są zróżnicowane ze względu na uwzględnienie takich kosztów odtworzenia drzewa jak m.in. wielkość sadzonki i sposób przygotowania gleby np. na terenie wsi i miast.

W odniesieniu do krzewów przyjęto te same wartości współczynnika lokalizacji jak dla drzew, ze względu na analogiczne czynniki kształtujące ich wartość kompensacji w zależności od lokalizacji (np. wyższe koszty sadzenia i pielęgnacji na terenie miast czy w pasach drogowych).

Maksymalne stawki opłat za usuwanie drzew za 1 cm obwodu pnia

Stawki opłat za usuwanie drzew za 1 cm obwodu pnia mierzonego na wysokości 130 cm obliczone według projektu rozporządzenia nie przekraczają maksymalnych stawek określonych w art. 85 ust. 5 ustawy o ochronie przyrody (zgodnie z poniższą tabelą).

Należy wyjaśnić, że w przypadku drzew najstarszych powyżej (300 cm obwodu pnia) wartość 1 cm obwodu jest odpowiednio niższa niż drzew o trochę mniejszym obwodzie, z tego względu, że w przypadku drzew najstarszych przeważają procesy obumierania.

Porównanie maksymalnych stawek opłat za usuwanie drzew za 1 cm obwodu pnia
mierzonego na wysokości 130 cm (stan na 4.02.2016 r.).

Obwód pnia na wysokości 130 cm	Obwód pnia o najwyższej stawce opłaty za 1 cm (projekt rozp.)	Maksymalna stawka opłaty obliczona na podstawie stawek określonych w projekcie rozporządzenia	Maksymalna stawka opłaty określona w art. 85 ust. 5 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody
do 25 cm	21 cm	84,74 zł	99,05 zł
od 26 do 50 cm	46 cm	338,50 zł	346,67 zł
od 51 do 100 cm	91 cm	647,80 zł	656,20 zł
od 101 do 200 cm	131 cm	742,04 zł	772,94 zł
od 201 do 300 cm	201 cm	647,40 zł	689,81 zł
od 301 do 500 cm	301 cm	507,70 zł	548,77 zł
powyżej 500 cm	501 cm	341,88 zł	380,58 zł

Niniejszy projekt rozporządzenia jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

Projekt rozporządzenia nie zawiera przepisów technicznych powodujących konieczność rozpoczęcia procedury notyfikacyjnej w rozumieniu przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039 oraz z 2004 r. Nr 65, poz. 597).

Projekt rozporządzenia zgodnie z art. 7 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414, z późn. zm.) zostanie udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny.

Główny Specjalista
8.02.16 r. RP
Ewa Pisarczyk

Dyrektor Departamentu
Zarządzania Zasobami Przyrody
Anna Kozłowiec-Dolańska
8.02.16 r.

